

ζουν δυνατά, σάν κάτι να τα τρόμαξε κι' επειτα άπλωθησε και πάλι η σιωπή. Τ' αδηδόνι έπαψε να κελαΐδη κι' οι περιπλοκάδες νά θροιζον. Ο Γιαννάκης πλησιάζετο βιολί ήσυχα και μέ προσώπλαξη, άλλα κανίνα άρχισε νά τὸν πιάνη. Στήν κρυφόνα του, μέσ' στις περιπλοκάδες, τοῦ φαινόταν σά νά είταν μέσ' στὸ σπίτι του, σαν άγριμο μέσ' στὴ λόχημη τώρα του φαινόταν ποὺ είταν άγριμο πιασμένο μέσ' στὴν παγίδα. Μά άδυντα λάμψη τοῦ φεγγαριού φώτες ζέσανταν τὸ δωμάτιο και τὸ δυντυχισμένο Γιαννάκη τοῦ τετραπόδικον σχεδόν είχε φάσει κάτω ἀπ' τὸ βιολί. Η λάμψη έβινε σὲ λέγο. «Υστε' ἀπὸ λίγο οὖν ήχος γλυκός και παραπονιώματος ἀκούστηκε. Ο Γιαννάκης είχε αγγίξει κάποια χορδὴ τοῦ βιολού. Μ' ἄσσαντα πάτο κάποια γνωνά τῆς αἰδούσης, δύον κοιμότανε κάποιοι.

— Ποιὸς εἰν' αὐτοῦ;

Τοῦ Γιαννάκη κόπτηρε ή πνοή, άλλα ή χοντρή φωνή ἀκούστηκε και πάλι:

— Ποιὸς εἰν' αὐτοῦ;

— Ένα σπίτιο διάναψε στὸν τοίχο, τὸ δωμάτιο φωτίστηκε και τότε, Θεώ μου, ἀκούστηκαν βλαστήμες, γούσσοκοπήματα, κλάματα τοῦ παιδιοῦ, θρήνος και δύσμωδες. ***

Τὴν ἄλλη μέρα διαστυχιμένοις Γιαννάκης δικαίοταν στὸ δικαστήριο ὡς κλέψτη. Ο δικαστής κι' πάρεδοι ἔβλεπαν μπροστὰ τους τὸ φωτιό αὐτὸν παιδὶ μὲ τὸ δάκτυλο στὸ στόμα, μὲ τὸ βλέμμα ἀπλάνες και φοβισμένο, μικρόσωμο, καχεχικό, βρομικό, γεμάτο μιλώπες, ποὺ δὲν είλεψε ποὺ βρισκόταν και τὶ ξηρούσαν δ' αὐτὸν. Πώς νά δικάσουν ἔνα τέτοιο ἐλεύθερον πλάσμα, δεκά δρονίων μιλίων ποὺ δὲ μπροστούσε νά σταθῇ στὰ πόδια του; Πώς νά τὸ στείλουν στὴ φυλακὴ;

Τὸ παιδί τὰ συγχωρεῖ δ' νόμος, άλλα πρέπει νά μὴ τὸ ξανακάνει. Γ' αὐτὸν δ' πρόσθετος προσάλεσε τὸ Στάθη τὸ νυχτοφύλακα καιτοὶ εἰπε:

— Πάρε αὐτὸν τὸ παιδί και δόσ' του ἑνα μάρθημα μὲ φαρδισμούς.

Ο Στάθης ἔγειρε τὸ ήλιθιο κεφάλι του, πήρε τὸ Γιαννάκη και τὸν μειάρχες στὸ οιτοβολῶντα. Τὸ παιδὶ δὲν καταλάβαινε περὶ τίνος ἐπόρκειτο, άλλα εἴστον περίτορο και δὲν ἔλεγε σύτε λέξη. Μονάχος δταν ὁ πελώριος Στάθης μὲ μᾶρθημα τὸ έρωτες χάμα και ὑψώντας τὸ πουκαμίσακι του, ηψώσε τὸ φαρδί, του διαυτοχιμένος Γιαννάκης:

— Μανούλα μου!

Και σὲ κάθε φαρδισμὸ φώναξε :

— Μανούλα μου!

Άλλα ή φωνή του γινόταν διλοένα ποὺ χαμηλή, σὲ σιγανή, ως τὴ σιγμὴ ποὺ οἱ πληγές του τὸν ἔκαναν νά σωπάσῃ, νά πάψῃ νά ἐπικαλεῖται τὴ μανούλα του! Φτεγχόταν συντριμένο βιολί... «Ω βράφασε κι ἥλιθε Στάθη! Χτυπῶν οι ἄνθρωποι παιδὶ τόσο μικρὰ; Τὸ διαυτοχιμένο παιδὶ είταν πάντα ἀσθενικό και καχεχικό μὲ τώρα μια ἐλάχιστη πνοή ζώης ἔμενε σ' αὐτό.

Η μητρά του ἔφεταις τέλος και παράλαβε τὸ παιδί, άλλ' ἀνάγκαστηκε νά τὸ πάρη στὴν ἀγκαλιά της για νά τὸ πάρη στὸ σπίτι. Τὴν ἄλλη μέρα διαυτοχιμένος Γιαννάκης δὲν σηκώθηκε ἀπὸ τὸ κρεβάτι.

Τὰ χειλίδια κελαΐδουσαν ἀπάνω στὴν κεφασιά ποὺ είταν μπρὸς στὸ παραμύθιο τους μ' ἀχτιδίτο τοῦ ήλιου είπανται και φώτες μὲ τὴ χρυσή της λαμψήν πληγωμένο κεφαλὶ του παιδιοῦ, και τὸ μοντάρι του στὸ διπότο δὲν ἀπόμενε πλά νότε σταγόνα αἵματος. Η ἀχτίδα ἔκειται τῷ ήλιου είταν ὁ δρόμος ἀπὸ τὸν διπότο θὰ περνοῦσε σὲ λίγο ή ψηνή τοῦ παιδιοῦ.

Βραδυάκεις οἱ χωματοπούλες ποὺ θέρισαν τὸ κρεβάτιο τους, γνήσιες τραγουδινές. Μια φλογέρα κάποιον βοσκού ἀκούγεται μακριά. Ο Γιαννάκης ἀκούνει για τελευταία φορά τὰ τραγούδια και τὸν ήχον τοὺς χωμούς. «Ἄξαρα τὸ έτοιμοθάνατο πρόσωπο τοῦ μεταρρυθμός και τὸ ομηρόντα τοῦ λίθη υψηλώσαν :

— Μανούλα...

— Τι εἰν', ἀγάπη μου; τοῦ λέει ή μητέρα του μὲ φωνή πνιγμένη στὰ δάκρυα:

— Μανούλα, δ' θεός θὰ μου δώση ἐκεὶ ψηλά στὸν οὐρανὸν δὲν' ἀληθινὸν βιολί; Θὰ μου δέ τὸ δάσω;

— Ναι, παιδί μου, γαί, ναι! ἀπαντάει ή μητέρα του μη μπορῶντας τίποτο ἀλλο νά πη μέσ' στὸν πόνο τῆς ξεσκίζει τὴν καρδιά.

Και ψιθυρίζεις σὲ λίγο μὲ λυγμούς :

— Χριστέ μου! Χριστέ μου!

— Εγγιρε τὸ πρόσωπό της ἀπάνω στὸ τραπέζι κι' ἀρχίσεις νά ούρλιξει σὰν τρελλή. Τὸ ἀγαπητόντα της παιδιοῦ πέθαινε.

— Οταν σήκωσε πάλι τὸ κεφάλι της και ξανάειδε τὸ παιδί, τὰ μάτια τοῦ μικρού μουσικοῦ είταν ἀνοικτά κι' ἀκίνητα και τὸ πρόσωπο του ἀκαπτό. Η ἀχτίδα του ήλιου είχε ἔξαφαντεί.

Γιαννάκη, ἀναπαύνοντας εἶδε ηγηνούντε...

Πάνω ἀπὸ τὸν τάφο δου οἱ Ιτιές θρηνοῦντε...

Ερρ. Σιέγκεβιτς

CATULLE MENDÉS

ΤΑ ΤΡΙΑ ΣΥΡΤΑΡΙΑ

Μένα κίνημα ἀποφασιστικό—σὰν κάποιου ποὺ δὲν θαλλάξει πιὰ γνώμη! — ή κόμποσα Μαντελίνα εἶδεις τὸ γιατσονέξπο επιπλο μὲ τὶς τρεμάμενες ἀντανύγεις τοῦ βρόδινου βεργικιοῦ του και τὸν χυναφόν του στολμομάτωντας τὸ φῶς τῶν λαμπτήρων και μὲ πολλὴ σοβαρότητα, η θαρτιωμένη αὐτὴ γνωνάκια είτε.

— Ανοίξεις τὸ ένα ἀπ' αὐτὰ τὰ τρία συντράμια! και προσπαθεῖς νὰ διαλέξεις καλά, γιατί, Βαλεντίνης, στὸ καθένα, ἔχω χρόψει μιὰν ἀπάντηση στὴν παράληπη ποὺ μοῦ ἀπενθύνεις ἀπὸ καρδιά κι' εἶη μῆνες. «Αν πεντύεταις τὴν καλὴν ἀπάντηση — αὐτὴν ποὺ λέεις «Ναι!»! — θ' αναγκασθῶν νὰ μήν άρνηθω πά. Μά ἀλλοίμονο μὲν συναντήσετε μιὰν ἀπ' τὶς κακὲς ἀπαντήσεις, δὲν θὰ μὲ ξαναδῆτε.

— Μ' αὐτὸν τὸν τρόπο — ἀπάντησεν αὐτός, ἔχω δύο συμπτώσεις ἐν αντίστοιχοι. Τὶς σιληρή σκέψη είτεν τούτη, λατρεμένη μου;

— «Ε! είπεν αὐτή, θέλω τὴν παρηγοριά, τούλαχτον, ἀν βρεθεῖ στὴν ἀνάγκη νά σᾶσσε εὐχαριστίσων, νὰ μπορῶ νὰ κατηγορήσω τὴν τύχη για τὸ σφάλμα μου.

Μπρόστι στὰ τρία συντράμια σταύθηκε γιὰ πολλήν δρὼν ἀναποφάσιστος. Τὸ τρεμάμενο χέρι πήγαινε ἀπ' τὸν στάλπο χωρὶς νὰ τολμάει νὰ σύρει τὴν χρυσωμένη λαβὴ τοὺς. Κ' ή καρδιά του είταν γεμάτη στενοχώρα, ἀπ' τὸ φέρο μᾶς κακῆς διαλογῆς. Τὸ έλος ἐμπιστευόμενος, στὴν δεία ενοπλαχνία τῆς πρόνοιας, τρέπησε μὲ τὰ μάτια κλειστὰ τὸ ένα ἀπ' αὐτά. Τὶς χαρᾶ; τὶς ἀπέλειται ηδονὴ! «Η ἀπάντηση — ένα φύλλο χαρτί που ἔνοικητης τόσο γοργόνα — είτε τὴν παρευρεθεὶ λέξη «Ναι!».

Σήκωσε τὴν Μαντελίνα ποὺ κοκκίνιζε στὴν ἀγκαλιά του και τὴν πῆγε! Καμιά διτίσταση δὲν θάταν τῷ δυνατή — ἔκποτε ἀπὸ μὰσ μιστήη γέρνηση στὴν ὑπόσχεση ποὺ είχε δώσει. Και η Μαντελίνα είναι εἶνα τίμο πρόσωπο ποὺ είχε τὴν ἀξίσην νὰ λείπει ποτάρτης.

Ος τὴν ώρα ποὺ τὰ γκριζά και ωρίνια δάκτυλα τῆς πρόσωπου μετασέλιδαν τῆς αὐγῆς ἀνοίγουν τὶς πουσελίνες τῶν παραπλαγμάτων, ενοικούσαν τὶς γλυκίες χαρές τῆς ἀγάπης ζενάν.

Κ' διμως δ' Βαλεντίνος δὲν είταν ἔντελως ίκανοποιημένος. «Υστερά ἀπ' ἑκατόταξες κάποια θύλινη ἀνέβηκε στὸ μετωπό του και στὰ μάτια του.

— Ω! τὸν ωρίτησε εἰκείνη μέκαπληξη, τὶ σου χρειάζεται και ἀπὸ τὶς παραπονέαται, ἀγαπημένε μον;

— «Ε χω μια δυσάρεστη σκέψη, είπε.

— Σύ! κοντά μου! ποιάν...

— Σὲ χρωστώ στὴν τυχή, όχι σὲ σένα τὴν ίδια. Κι' έμενε συλλογισμένος. «Άλλα τότες, ξεβίνη, γελάντας τρελλά σμάστη καὶ στὰ καθίλια του:

Μετάφρ. Κ.

ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ

— Ενας «Αγγλος σοφὸς θλεγε:

— Ας μοδ δείξουν τὰ φόρεματα ποὺ φόρεσε μιὰν ἀγνωστή μου γυναίκα σ' όλη τὴ ήχη και μπορῶ νὰ σᾶσσε γράψω τὴν βιογραφία της, χωρὶς νά πέσω καθύλου έξι!...

Κατὰ τὸ Μάθημα τῆς 'Αριθμητικῆς:

— Ο Διάδασκαλος.—«Αν σου δώσουν τρία αὐγά και τὰ φᾶς τὶ θὰ μείνουν;

— Ο Μαθητής.—Τὰ τσόφλια!..

ΓΙΑ ΣΕΝΑ

[Τοῦ 'Ερρ. Ξάνε]

— «Ηλιο και ρόδα και πουλιέ και κρίνα άργοπλασμάν πόσο πολὺ τ' ἀγάπησα και κενά πόσο μένει!

— Τώρα γιά σάν μουαχά μαράνουμα και οβίνω

— ποδσας γιά μένα διλα μαζί, τὸ ρέδο και τὸ κρίνο,

— δηλιος, τὸ πουλιέ

Μετάφρ. Π. Ραϊση

Εις τὸ προσεχὲς φύλλον τοῦ «Μπονκέτου», ἐκτὸς τῶν ὅλων και ἔνα θαυμαστὸ διήγημα τοῦ γνωστοῦ λογοτέχνου και δημοσιογράφου κ. Σταμ. Σταμ., ὑπὸ τὸν τίτλον Ο «ΚΛΕΑΡΧΟΣ», γελοιογραφημένο απὸ τὸν ίδιο.